«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն....................3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն..4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն..5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....................6
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ..............................7

	Ծնթզ.	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	865,588	3,736,869	997,892	3,854,701
Տոկոսային ծախս	4	(522,812)	(2,345,494)	(629,662)	(2,250,214)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**342,776**	**1,391,375**	**368,230**	**1,604,487**
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	23,427	91,773	25,319	83,677
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(13,043)	(47,707)	(13,153)	(45,656)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		**10,384**	**44,066**	**12,166**	**38,021**
Զուտ օգուտ արտարժութային գործառնություններից	7	13,401	52,120	20,758	51,085
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		-	743	(717)	3,094
Այլ գործառնական ծախս	8	(169)	(24,632)	(28,733)	(34,565)
Գործառնական եկամուտ		**366,392**	**1,463,672**	**371,704**	**1,662,122**
Արժեզրկումից կորուստներ	9	(290,313)	(725,150)	(39,420)	(81,290)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(163,929)	(621,395)	(170,539)	(704,742)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(23,093)	(502,539)	(154,568)	(579,075)
(Վնաս) / շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		**(110,943)**	**(385,412)**	**7,177**	**297,015**
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)	12	4,353	36,184	(29,728)	(104,864)
Զուտ (վնաս) / շահույթ ժամանակահատվածի համար		**(106,590)**	**(349,228)**	**(22,551)**	**192,151**
Այլ համապարփակ եկամուտ / (վնաս)					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	12				
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		178,165	197,909	55,244	(1,988)
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		-	(4,869)	1,449	1,132
Այլ համապարփակ եկամուտ / (վնաս) ժամանակահատվածի համար		**178,165**	**193,040**	**56,693**	**(856)**
Համապարփակ (վնաս) / եկամուտ ժամանակահատվածի համար		**71,575**	**(156,188)**	**34,142**	**191,295**

3-ից 59-րդ էջերում ներկայացված միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են ղեկավարության կողմից 2014թ. հունվարի 14-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արարատ Ղուկասյան
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Հայկ Ստեփանյան
Ֆինանսների և վարչարարության գլխավոր վարչության պետ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթզ.	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	8,327,826	8,971,211
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14		
- Բանկի կողմից պահվող		2,665,910	2,198,292
- Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		773,337	573,912
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	15	5,110,012	12,291,540
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	24,105,161	23,364,346
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	1,072,720	1,120,249
Այլ ակտիվներ	18	560,565	423,734
Ընդամենն ակտիվներ		**42,615,531**	**48,943,284**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19	2,439,877	8,062,970
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		750,641	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20	24,388,803	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	21	5,841,164	5,897,232
Այլ պարտավորություններ	22	189,346	273,882
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	26,525	66,194
Ընդամենը պարտավորություններ		**33,636,356**	**39,807,921**
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		241,267	48,227
Չբաշխված շահույթ		355,659	704,887
Ընդամենը սեփական կապիտալ		**8,979,175**	**9,135,363**
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**42,615,531**	**48,943,284**

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ստացված տոկոսներ		3,787,257	3,842,770
Վճարված տոկոսներ		(2,532,539)	(2,145,887)
Ստացված միջնորդավճարներ		92,636	83,527
Վճարված միջնորդավճարներ		(47,706)	(45,476)
Զուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ակտիվներից		743	-
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից		57,966	55,303
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)		(9,964)	(40,171)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին		(615,693)	(653,855)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(500,992)	(368,789)
Այլ (վճարումներ) / մուտքեր		(6,801)	(7,379)
Գործառնական ակտիվների (աճ) / նվազում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		(343,119)	(707,669)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		-	803,205
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ		7,245,642	(2,631,971)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(1,413,658)	(3,026,867)
Այլ ակտիվներ		(156,862)	(23,963)
Գործառնական պարտավորությունների աճ / (նվազում)			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		(5,628,129)	221,465
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		(76,873)	561,157
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		(689,693)	8,129,924
Այլ ներգրավումներ		188,843	655,228
Այլ պարտավորություններ		(14,601)	(4)
(Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված) / գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև շահութահարկի վճարումը		**(663,543)**	**4,700,548**
Վճարված շահութահարկ		(37,646)	(90,435)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		**(701,189)**	**4,610,113**
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՄԲ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների զուտ ձեռքբերումներ		(45,704)	(62,814)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր		**(45,704)**	**(62,814)**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում) / աճ		**(746,893)**	**4,547,299**
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		103,583	122,632
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակահատվածի սկզբում		8,970,908	4,300,977
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակահատվածի վերջում	13	**8,327,598**	**8,970,908**

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ հունվարի 1, 2012թ.	**8,125,100**	**257,149**	**49,083**	**512,736**	**8,944,068**
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Զուտ շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	192,151	192,151
Այլ համապարփակ վնաս					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց 497 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	(1,988)	-	(1,988)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց 283 հազար դրամ շահութահարկի			1,132		1,132
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս ժամանակահատվածի համար	-	-	(856)	-	(856)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակահատվածի համար	**-**	**-**	**(856)**	**192,151**	**191,295**
Մնացորդը դեկտեմբերի 31, 2012թ. դրությամբ	**8,125,100**	**257,149**	**48,227**	**704,887**	**9,135,363**
Մնացորդն առ հունվարի 1, 2013թ.	**8,125,100**	**257,149**	**48,227**	**704,887**	**9,135,363**
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Զուտ վնաս ժամանակահատվածի համար	-	-	-	(349,228)	(349,228)
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց 49,477 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	197,909	-	197,909
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց 1,217 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	(4,869)	-	(4,869)
Ընդամենն այլ համապարփակ եկամուտ ժամանակահատվածի համար	-	-	193,040	-	193,040
Ընդամենը համապարփակ վնաս ժամանակահատվածի համար	**-**	**-**	**193,040**	**(349,228)**	**(156,188)**
Մնացորդը դեկտեմբերի 31, 2013թ. դրությամբ	**8,125,100**	**257,149**	**241,267**	**355,659**	**8,979,175**

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ: Բանկի իրավաբանական հասցեն է` Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 99 (2012թ.-ին` 94):

(i) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց ««ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը`

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%
Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ կարող էստեղծել Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Մասնավորապես, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստավորման նպատակով դեպոնացված միջոցները համարվում են դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ այդ միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են կամ նախատեսված են որպես այդպիսին), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որն էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Զուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև գնված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Զուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև վաճառված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առքուվաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեք է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ, պատրաստակամ կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքում» չափման ամսաթվի դրությամբ:

Հնարավորության դեպքում Բանկը գործիքի իրական արժեքը չափում է ելնելով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանշումներից: Շուկան համարվում է գործող, եթե գնանշումները հեշտորեն ու կանոնավոր կերպով հասանելի են և իրենցից ներկայացնում են փաստացի և կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող «անկախ կողմերի միջև գործարքներ»:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող շուկա չէ, ապա Բանկը որոշում է իրական արժեքը՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրազեկ, պատրաստակամ «անկախ կողմերի միջև գործարքների» օգտագործումը (դրանց առկայության դեպքում), մեկ այլ՝ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործում է շուկայական տվյալները և նվազագույնս հիմնվում է Բանկին յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին գինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տնտեսագիտական մեթոդաբանություններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ռիսկ-հատույց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գնով (այսինքն՝ առանց վերափոխման կամ «վերափաթեթավորման») այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով, կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալներ միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի գինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և այս գնի ու գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ծեռքբերված արժեքի տարբերությունը հետագայում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ, քան գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով կամ գործարքի ավարտը:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարճ դիրքերը չափվում են վաճառքի գնով: Երբ Բանկն ունի միմյանց չեզոքացնող ռիսկերով դիրքեր, այն միջին շուկայական գներն օգտագործում է որպես հիմք՝ չեզոքացնող ռիսկային դիրքերը չափելու համար, և առքի կամ վաճառքի գնի գծով ճշգրտումը համապատասխանաբար կիրառում է միայն զուտ բաց դիրքի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի վարկային ռիսկը և ներառում է ճշգրտումներ Բանկի ու գործարքի կողմի վարկային ռիսկը հաշվի առնելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում: Մոդելների օգտագործման արդյունքում ստացված իրական արժեքի գնահատականները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների հետ կապված, այդ թվում՝ իրացվելիության ռիսկի կամ մոդելի անորոշության հետ կապված, այնքանով, որքանով Բանկը գտնում է, որ երրորդ անձ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կարող է դրանք հաշվի առնել գործարքի գինը որոշելիս:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև նշված ակտիվն ապաճանաչվում է, և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» կամ «Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ կամ ավանդներ» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ» կամ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են`

- շենքեր 50 տարի
- համակարգիչներ և համակարգչային սարքավորումներ 1-5 տարի
- գույք 5-10 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով` հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում` կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ և երբ իրավասու է պահել գրավի իրացումից ստացվող մուտքերը:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով` հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են չաշխատող/դուրսգրված վարկի հաշվեկշռային արժեքով` ներառյալ գրավի իրացման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում` հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ներառվում են այլ ակտիվներում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների օտարումից ստացվող շահույթը և վնասը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում` շահույթում կամ վնասում:

(է) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են՝ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է փորձի վրա հիմնված իր դատողությունը:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի

հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկն ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշված բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ` որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի` հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի` հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունները արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերակազմավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերակազմավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը և երբ սկսվում է վերակազմավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(թ) Փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- եթե Բանկն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ի) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա ազդեցություն չունեցող ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(լ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

4 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	627,920	2,583,833	643,118	2,562,889
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	128,974	724,546	241,769	823,060
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	94,064	389,999	92,585	345,050
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,999	29,860	15,485	75,633
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,950	7,950	4,935	48,069
Այլ	681	681	-	-
	865,588	3,736,869	997,892	3,854,701
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	344,528	1,449,426	353,560	1,226,587
Այլ ներգրավումներ	108,642	477,657	130,110	454,296
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	61,907	392,050	142,771	563,953
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7,735	26,361	3,221	5,378
	522,812	2,345,494	629,662	2,250,214
	342,776	1,391,375	368,230	1,604,487

5 Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	5,729	24,753	6,235	24,775
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	6,095	22,092	8,729	21,817
Դրամական փոխանցումներ	4,772	20,406	6,299	23,573
Հաշիվների սպասարկում	5,435	19,600	3,460	11,002
Այլ	1,396	4,922	596	2,510
	23,427	91,773	25,319	83,677

6 Միջնորդավճարների գծով ծախս

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	8,699	31,219	8,199	31,005
Դրամական փոխանցումներ	2,038	8,367	2,504	7,418
Հարցումներ	1,312	5,006	1,320	4,565
Այլ	994	3,115	1,130	2,668
	13,043	47,707	13,153	45,656

7 Զուտ օգուտ արտարժութային գործառնություններից

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	14,401	58,197	22,415	55,303
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(1,000)	(6,077)	(1,657)	(4,218)
	13,401	52,120	20,758	51,085

8 Այլ գործառնական ծախս

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Տույժեր և տուգանքներ	14,718	44,357	12,641	33,230
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(10,335)	(41,379)	(10,318)	(31,790)
Այլ ծախսեր	(4,552)	(27,610)	(31,056)	(36,005)
	(169)	(24,632)	(28,733)	(34,565)

9 Արժեզրկումից կորուստներ

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(290,059)	(720,129)	(40,739)	(85,221)
Այլ ակտիվներ	(254)	(5,021)	1,319	3,931
	(290,313)	(725,150)	(39,420)	(81,290)

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների փոխհատուցումներ	163,929	621,395	159,426	659,041
Աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	-	-	11,113	45,701
	163,929	621,395	170,539	704,742

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Մասնագիտական ծառայություններ	(85,973)	23,085	23,089	98,411
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	21,648	94,422	26,538	98,860
Գովազդ և շուկայավարում	18,144	71,924	15,787	79,165
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	15,029	48,503	24,021	34,763
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	10,427	42,353	10,951	45,030
Ռոյալթի	(27,292)	-	-	-
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	9,377	35,457	9,215	35,822
Անվտանգության ծառայություն	8,988	30,721	7,041	27,824
Ապահովագրություն	7,626	29,145	7,237	27,359
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	5,416	21,967	6,102	27,036
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	4,177	15,717	5,123	17,295
Գործուղման ծախսեր	6,017	15,222	2,883	12,780
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	3,313	12,402	3,013	12,039
Իրավաբանական ծառայություններ	13,912	22,564	1,023	4,511
Գրասենյակային ծախսեր	3,715	11,208	3,781	15,565
Անդամավճարներ	1,905	7,470	1,305	5,220
Ուսուցում	722	2,248	423	19,271
Այլ	5,942	18,131	7,036	18,124
	23,093	502,539	154,568	579,075

12 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)

	Հոկտեմբերի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2013թ. Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հոկտեմբերի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2012թ. Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Հարկի գծով ընթացիկ տարվա ծախս	43,971	(66,939)	17,069	(65,388)
Նախորդ տարվա ընթացիկ հարկի գծով ճշգրտում	-	15,194	-	-
Հետաձգված հարկերի շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(39,618)	87,929	(46,797)	(39,476)
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)	**4,353**	**36,184**	**(29,728)**	**(104,864)**

2013թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2012թ.-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համաձայնում

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	%	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	%
(Վնաս) / շահույթ մինչև հարկումը	(385,412)		297,015	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	77,082	(20%)	(59,403)	(20%)
Չնվազեցվող ծախսեր	(40,898)	11%	(45,461)	(15%)
	36,184	**(9%)**	**(104,864)**	**(35%)**

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունները առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ և պարտավորություն համապատասխանաբար 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդն առ հունվարի 1, 2013թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը դեկտեմբերի 31, 2013թ. դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(6,060)	4,687	-	(1,373)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(12,056)	-	(48,260)	(60,316)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(24,243)	14,303	-	(9,940)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(27,358)	70,360	-	43,002
Հիմնական միջոցներ	656	848	-	1,504
Այլ ակտիվներ	1,304	(317)	-	987
Այլ պարտավորություններ	1,563	(1,952)	-	(389)
	(66,194)	**87,929**	**(48,260)**	**(26,525)**

հազ. դրամ	Մնացորդն առ հունվարի 1, 2012թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ վնասում ճանաչված	Մնացորդը սեպտեմբերի 30, 2012թ. դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,862)	(4,198)	-	(6,060)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(12,556)	286	214	(12,056)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(18,075)	(6,168)	-	(24,243)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(7,332)	(20,026)	-	(27,358)
Հիմնական միջոցներ	273	383	-	656
Այլ ակտիվներ	(189)	1,493	-	1,304
Այլ պարտավորություններ	12,809	(11,246)	-	1,563
	(26,932)	(39,476)	214	(66,194)

(բ) Այլ համապարփակ եկամտում / (վնասում) ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ եկամտի/(վնասի) տարրերին վերաբերող հարկային հետևանքները 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	247,386	(49,477)	197,909	(2,485)	497	(1,988)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(6,086)	1,217	(4,869)	1,414	(283)	1,132
Այլ համապարփակ եկամուտ / (վնաս)	**241,300**	**(48,260)**	**193,040**	**(1,071)**	**214**	**(856)**

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Կանխիկ	**509,408**	**488,039**
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	**7,131,971**	**5,453,378**
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	496,237	1,790,603
- Այլ օտարերկրյա բանկեր	188,225	182,603
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,865	814,111
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	86	242,174
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	**686,413**	**3,029,491**
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունում	**8,327,792**	**8,970,908**
Հաշվեգրված տոկոսներ	34	303
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**8,327,826**	**8,971,211**

Նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ, որոնք կարող էին ելքագրվել ժամանակահատվածի վերջին:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ մեկ բանկ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ երկու), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 7,131,971 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ-ին.՝ 6,984,985 հազար դրամ):

14 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,602,643	2,185,132
- Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր	50,107	-
	2,652,750	2,185,132
Բաժնային ներդրումներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	13,160	13,160
	2,665,910	2,198,292
Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	773,337	573,912
	773,337	573,912

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չգնանշված բաժնային արժեթղթերը՝

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող % Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Վերահսկվող % Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	2%	2%	12,143	12,143
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշված բաժնային արժեթղթերը դրամական փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են

մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

15 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	140,000	169,818
Վարկեր և ավանդներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,439,096	6,523,307
Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	3,476,360	5,544,136
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	54,557	54,279
Այլ օտարերկրյա բանկեր	-	-
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	4,970,013	12,121,722
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,110,013	12,291,540

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՏՀԶԿ-ի կազմի մեջ մտնող բանկերի վարկերի ու ավանդների կազմում ներառված է 54,557 հազար դրամ գումարը (31 դեկտեմբերի 2012թ.՝ 54,279 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Europay International անդամակցության դիմաց սառեցված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

Բանկերին տրված վարկեր և փոխառությունները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ երկու բանկ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ յոթ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 2,877,395 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 12,067,443 հազար դրամ):

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	14,564,691	14,981,143
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	680,371	1,039,817
Ընդամենն առևտրային վարկեր	**15,245,062**	**16,020,960**
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	6,682,155	4,849,664
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,519,534	1,447,592
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	792,802	807,286
Փոքր բիզնես վարկեր	603,208	325,194
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	294,197	265,310
Վարկային քարտեր	257,523	236,624
Այլ	53,149	50,732
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	**10,202,567**	**7,982,402**
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**25,447,629**	**24,003,362**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(1,342,468)	(639,016)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**24,105,161**	**23,364,346**

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը ժամանակահատվածի սկզբին	492,242	146,774	639,016
Զուտ ծախս	671,423	48,706	720,129
Դուրսգրումներ	-	(16,677)	(16,677)
Մնացորդը ժամանակահատվածի վերջին	**1,163,665**	**178,803**	**1,342,468**

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը ժամանակահատվածի սկզբին	480,754	117,938	598,692
Զուտ (հակադարձում) / ծախս	11,488	73,733	85,221
Դուրսգրումներ	-	(44,897)	(44,897)
Մնացորդը ժամանակահատվածի վերջին	**492,242**	**146,774**	**639,016**

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 273,733 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 67,819 հազար դրամ):

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	9,337,426	(46,687)	9,290,739	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	811,140	(81,114)	730,026	10.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	2,836,707	(390,524)	2,446,183	13.8%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	1,579,418	(622,117)	957,301	39.4%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	5,227,265	(1,093,755)	4,133,509	20.9%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	**14,564,691**	**(1,140,442)**	**13,424,249**	**7.8%**
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	501,694	(2,508)	499,186	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	178,677	(20,714)	157,963	11.6%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	178,677	(20,714)	157,963	11.6%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	**680,371**	**(23,223)**	**657,149**	**3.4%**
Ընդամենն առևտրային վարկեր	**15,245,062**	**(1,163,665)**	**14,081,397**	**7.63%**
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	6,497,745	(64,977)	6,432,768	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	64,121	(12,824)	51,297	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	60,963	(12,193)	48,770	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	3,778	(756)	3,023	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	8,923	(1,785)	7,138	20.0%
-180-360 օր ժամկետանց	46,624	(9,325)	37,299	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	**6,682,155**	**(101,859)**	**6,580,295**	**1.5%**
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,480,806	(14,808)	1,465,998	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	7,852	(1,570)	6,281	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,231	(1,646)	6,585	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	9,172	(1,834)	7,338	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	5,869	(1,174)	4,695	20.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	6,622	(1,324)	5,298	20.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	981	(196)	785	20.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	**1,519,534**	**(22,554)**	**1,496,980**	**1.5%**

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	769,277	(15,386)	753,892	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	9,835	(3,934)	5,901	40.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	891	(357)	535	40.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	4,626	(1,850)	2,776	40.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	5,860	(2,344)	3,516	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	2,312	(925)	1,387	40.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	**792,802**	**(24,795)**	**768,007**	**3.1%**
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	549,497	(2,747)	546,749	0.5%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,171	(834)	3,337	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,058	(4,212)	16,846	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	4,302	(860)	3,442	20.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	24,180	(4,836)	19,344	20.0%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	**603,208**	**(13,490)**	**589,718**	**2.2%**
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	291,534	(5,831)	285,704	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,255	(1,128)	1,128	50.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	224	(112)	112	50.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	184	(92)	92	50.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	**294,197**	**(7,162)**	**287,035**	**2.4%**
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	249,623	(4,992)	244,630	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	7,900	(3,950)	3,950	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	**257,523**	**(8,943)**	**248,581**	**3.5%**
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	53,149	-	53,149	0.0%
Ընդամենն անհատներին տրված այլ վարկեր	**53,149**	**-**	**53,149**	**0.0%**
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	**10,202,567**	**(178,803)**	**10,023,765**	**1.75%**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**25,447,629**	**(1,342,468)**	**24,105,161**	**5.28%**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	13,329,867	(66,649)	13,263,218	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	50,000	(7,500)	42,500	15.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	1,501,031	(293,769)	1,207,262	19.6%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	100,245	(80,196)	20,049	80.0%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	1,651,276	(381,465)	1,269,811	23.1%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	**14,981,143**	**(448,114)**	**14,533,029**	**3.0%**
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	789,391	(3,947)	785,444	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	186,556	(22,387)	164,169	12.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	10,556	(1,267)	9,289	12.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	53,314	(16,527)	36,787	31.0%
Ընդամեն արժեզրկված վարկեր	250,426	(40,181)	210,245	16.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	**1,039,817**	**(44,128)**	**995,689**	**4.2%**
Ընդամենն առևտրային վարկեր	**16,020,960**	**(492,242)**	**15,528,718**	**3.1%**
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,692,649	(46,927)	4,645,722	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	31,508	(6,302)	25,206	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,748	(1,750)	6,998	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	28,851	(5,770)	23,081	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	38,851	(7,770)	31,081	20.0%
-180-360 օր ժամկետանց	49,057	(9,811)	39,246	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	**4,849,664**	**(78,330)**	**4,771,334**	**1.6%**
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,425,641	(14,256)	1,411,385	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,951	(990)	3,961	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,965	(393)	1,572	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	10,353	(2,071)	8,282	20.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	4,682	(936)	3,746	20.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	**1,447,592**	**(18,646)**	**1,428,946**	**1.3%**

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	774,271	(15,485)	758,786	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	18,472	(7,389)	11,083	40.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,620	(1,848)	2,772	40.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	2,312	(925)	1,387	40.0%
-180-360 օր ժամկետանց	3,190	(1,276)	1,914	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	4,421	(1,768)	2,653	40.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	**807,286**	**(28,691)**	**778,595**	**3.6%**
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	295,302	(1,477)	293,825	0.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,790	(1,158)	4,632	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	24,102	(4,820)	19,282	20.0%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	**325,194**	**(7,455)**	**317,739**	**2.3%**
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	262,080	(5,242)	256,838	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	453	(227)	226	50.1%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,374	(687)	687	50.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	855	(427)	428	49.9%
-180-360 օր ժամկետանց	548	(274)	274	50.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	**265,310**	**(6,857)**	**258,453**	**2.6%**
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	232,328	(4,647)	227,681	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,296	(2,148)	2,148	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	**236,624**	**(6,795)**	**229,829**	**2.9%**
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	50,732	-	50,732	0.0%
Ընդամենն անհատներին տրված այլ վարկեր	**50,732**	**-**	**50,732**	**0.0%**
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	**7,982,402**	**(146,774)**	**7,835,628**	**1.8%**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**24,003,362**	**(639,016)**	**23,364,346**	**2.7%**

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Առևտրային վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման վկայություն:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են`

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները`

- չարժեզրկված վարկերի համար Բանկը ձևավորում է 0.5% չափով հավաքական պահուստ` հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է 25%-ից 50% չափով զեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 24-ից 48 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ` եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը փոփոխվեր մեկ տոկոսով, առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 140,814 հազար դրամով (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին` կնվազեր/կավելանար 155,287 հազար դրամով):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը վերանայել է առևտրային վարկերի պայմանագրային պայմանները, որոնք այլապես կարող էին ժամկետանց կամ արժեզրկված լինել 14,050 հազար դրամ գումարի չափով (2012թ. ընթացքում` զրո): Նման վերանայումների նպատակն է կառավարել հաճախորդների հետ հարաբերությունները և առավելագույնի հասցնել վարկի հավաքագրման հնարավորությունները:

(ii) Մանրածախ վարկեր

Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները`

- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված չարժեզրկված վարկեր – 1.0% պահուստ
- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված արժեզրկված վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի արժեզրկված գումարի 20.0%-ը
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման չարժեզրկված վարկեր – 2.0% պահուստ
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման արժեզրկված վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի արժեզրկված գումարի 40.0%-ը
- Չարժեզրկված վարկային քարտեր և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր – 2.0% պահուստ
- Արժեզրկված վարկային քարտերի և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի արժեզրկված գումարի 50.0%-ը
- Չարժեզրկված փոքր բիզնես վարկեր – 0.5% պահուստ
- Արժեզրկված փոքր բիզնես վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի արժեզրկված գումարի 20.0%-ը

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ` եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը ավելանար/նվազեր երեք տոկոսով, մանրածախ վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 300,713 հազար դրամով (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին` կնվազեր/կավելանար 235,069 հազար դրամով):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Առևտրային վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է առևտրային վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. Հաճախորդներին տրված վարկեր, զուտ հազ. դրամ	**Դեկտեմբերի 31, 2012թ. Հաճախորդներին տրված վարկեր, զուտ հազ. դրամ**
Անշարժ գույք	10,676,979	13,645,240
Գրավով չապահովված	3,201,794	1,609,348
Այլ գրավ	202,624	274,130
	14,081,397	**15,528,718**

Վերը աղյուսակում նշված գումարները իրենցից ներկայացնում են վարկերի հաշվեկշռային արժեքները և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավի իրական արժեքը:

Գրավով չապահովված վարկերը տրամադրվել են երկու հայտնի հայկական ընկերությունների: Բանկը չի ակնկալում բացասական փոփոխություններ վարկառուների վճարման կարգավիճակում կամ վերջիններիս կողմից պարտականությունների չկատարման հնարավորություն:

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց են կամ արժեզրկված

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային արժեզրկված կամ ժամկետանց վարկերը ապահոված են 5,786,440 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 2,201,756 հազար դրամ) իրական արժեք ունեցող գրավով՝ հաշվի չառնելով հավելյալ ապահովվածությունը:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ժամկետանց կամ արժեզրկված առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը կավելանար 4,133,509 հազար դրամով՝ առանց որևէ գրավի (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 1,269,811 հազար դրամով):

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցներով ապահովված վարկերի զուտ հաշվեկշռային մնացորդը կազմում է զրո (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 29,038 հազար դրամ, որի համար գրավ ծառայող դրամական միջոցների մնացորդների իրական արժեքը կազմել է 44,734 հազար դրամ):

9,789,925 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 14,019,624 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով մնացած առևտրային վարկերի համար, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն, գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխությունները արտացոլելու համար: Այս վարկերի փոխհատուցվելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկը պարտադիր չի համարում վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 9,789,925 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 14,048,662 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Ստացված գրավ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 70,009 հազար դրամ իրական արժեքով ակտիվներ՝ առևտրային վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2012թ. ընթացքում՝ 246,275 հազար դրամ):

(ii) Մանրածախ վարկեր

Հիփոթեքային վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են, երբ վարկ-գրավի արժեք հարաբերակցությունը գերազանցում է 70%-ը: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունն աշխատավարձն է:

Հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված վարկեր

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 6,580,295 հազար դրամ և 1,496,980 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 4,771,334 հազար դրամ և 1,428,946 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով հիփոթեքային վարկերի և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկերը տրամադրելիս Բանկը վերանայում է գրավի գնահատված արժեքը դրա ընթացիկ արժեքի տեսանկյունից՝ հաշվի առնելով գույքի գների մոտավոր փոփոխությունները: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերի գրավի արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ:

Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 768,007 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 778,595 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկը տրամադրելիս Բանկը վերանայում է ստացված գրավի գնահատված արժեքը դրա ընթացիկ արժեքի տեսանկյունից՝ հաշվի առնելով գների մոտավոր փոփոխությունները և ավտոմեքենաների տարիքը:

Ստացված գրավ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 44,785 հազար դրամ իրական արժեքով ակտիվներ՝ մանրածախ վարկերի դիմաց ընդունված անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով (2012թ. ընթացքում՝ զրո):

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում՝

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Առևտուր	5,125,933	6,193,125
Արդյունաբերություն	2,922,557	3,374,696
Գյուղատնտեսություն, անտառատնտեսություն, փայտամշակում	2,364,562	2,895,519
Էլեկտրաէներգիա և գազ	3,217,883	1,617,435
Տրանսպորտ	1,591,286	1,667,574
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	22,841	272,611
Մանրածախ վարկեր	10,202,567	7,982,402
	25,447,629	**24,003,362**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(1,342,468)	(639,016)
	24,105,161	**23,364,346**

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2013թ. դեկտեմբերիի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի յոթ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ վեց), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 9,169,653 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 8,140,014 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Համակարգիչն. և համակարգչային սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրա-միջոցն.	Վարձակալվ. հիմն. միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ հունվարի 1, 2013թ.	928,585	287,298	231,995	53,700	21,193	162,098	**1,684,869**
Ավելացումներ	13,557	7,677	24,874			1,130	47,238
Օտարումներ	-	(11,173)	(4,338)				(15,511)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31, 2013թ. դրությամբ	**942,142**	**283,802**	**252,531**	**53,700**	**21,193**	**163,228**	**1,716,596**
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ հունվարի 1, 2013թ.	(104,574)	(160,800)	(144,418)	(53,700)	(14,706)	(86,422)	(564,620)
Մաշվածության ծախս	(18,947)	(41,178)	(28,619)	-	(2,358)	(3,320)	(94,422)
Օտարումներ		10,928	4,238				15,166
Մնացորդը դեկտեմբերի 31, 2013թ. դրությամբ	**(123,521)**	**(191,050)**	**(168,799)**	**(53,700)**	**(17,064)**	**(89,742)**	**(643,876)**
Հաշվեկշռային արժեք							
Դեկտեմբերի 31, 2013թ. դրությամբ	**818,621**	**92,752**	**83,732**	**-**	**4,129**	**73,486**	**1,072,720**
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ հունվարի 1, 2012թ.	926,946	272,418	220,893	68,800	26,961	160,230	**1,676,248**
Ավելացումներ	1,639	40,556	30,860	-	-	1,868	74,923
Օտարումներ	-	(25,676)	(19,758)	(15,100)	(5,768)	-	(66,302)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31, 2012թ. դրությամբ	**928,585**	**287,298**	**231,995**	**53,700**	**21,193**	**162,098**	**1,684,869**
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ հունվարի 1, 2012թ.	(86,542)	(150,187)	(136,025)	(62,163)	(18,116)	(78,226)	(531,259)
Տարվա մաշվածություն	(18,032)	(36,054)	(27,582)	(6,638)	(2,358)	(8,196)	(98,860)
Օտարումներ	-	25,441	19,189	15,101	5,768	-	65,499
Մնացորդը դեկտեմբերի 31, 2012թ. դրությամբ	**(104,574)**	**(160,800)**	**(144,418)**	**(53,700)**	**(14,706)**	**(86,422)**	**(564,620)**
Հաշվեկշռային արժեք							
Դեկտեմբերի 31, 2012թ. դրությամբ	**824,011**	**126,498**	**87,577**	**-**	**6,487**	**75,676**	**1,120,249**

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը (2012թ.-ին՝ զրո):

18 Այլ ակտիվներ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների և վերջնահաշվարկի համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	59,595	53,432
Այլ ստացվելիք գումարներ	26,700	16,808
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	**86,295**	**70,240**
Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ	361,069	246,275
Կանխավճարներ	88,790	90,705
Այլ	24,411	16,514
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**474,270**	**353,494**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**560,565**	**423,734**

Այլ ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Ստորև ներկայացված են գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների բնույթը և հաշվեկշռային արժեքը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Հող և շենքեր	361,069	246,275

Ղեկավարությունը գտնում է, որ գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս իրական արժեքին 2013թ. դեկտեմների 31-ի դրությամբ:

19 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	2,439,529	8,062,636
Վոստրո հաշիվներ	348	334
	2,439,877	**8,062,970**

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ է տեղաբաշխել մեկ բանկ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ երկու բանկ), որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 2,076,446 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 7,598,567 հազար դրամ):

20 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	3,759,122	3,897,409
- Իրավաբանական անձինք	583,457	609,929
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	17,225,272	16,682,751
- Իրավաբանական անձինք	2,820,952	3,755,906
	24,388,803	24,945,995

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդներին ավանդների 108,820 հազար դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների դիմաց (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 163,450 հազար դրամ):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ երեք հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 5,752,872 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,402,758 հազար դրամ):

21 Այլ ներգրավումներ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Վարկ Միջազգային Ֆինանսական Կոոպոռացիայից (ՄՖԿ)	1,721,533	-
Վարկ Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամից	1,016,196	1,684,781
Վարկեր Հարավարևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամից (ՀԵԵՀ)	1,211,097	2,090,584
Վարկեր Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ)	878,718	1,457,103
Վարկեր Ազգային հիփոթեքային ընկերությունից	1,013,620	664,764
	5,841,164	5,897,232

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ չորս ֆինանսական կազմակերպություն (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ երեք), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 4,962,446 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,232,468 հազար դրամ):

(ա) Սահմանափակումների խախտում

Բանկը խախտել է Միջազգային Ֆինանսական Կոոպոռացիայի, Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամի և Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի հետ կնքված վարկային պայմանագրերով նախատեսված վարկային պորտֆելի որակի սահմանափակումը, որի արդյունքում որոշ դեպքերում խախտվել են նաև արտարժութային դիրքերի և իրացվելիության ճեղքվածքի սահմանափակումները: Չնայած այն հանգամանքին, որ ֆինանսական հաշվետվությունների վավերացման ամսաթվի դրությամբ որևէ վարկատուի կողմից խախտման փաստն արձանագրելու մասին որոշում չի կայացվել, նշված վարկերի մնացորդները դասակարգվել են որպես մարման ենթակա ըստ պահանջի 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Համապատասխանաբար, 3,616,447 հազար դրամ ընդհանուր գումարը դասակարգվում է որպես «ըստ պահանջի վճարման ենթակա» և «մինչև մեկ ամիս ժամկետով» դասերում՝ ծանոթագրություն 24-ում ներկայացված տոկոսադրույքի ճեղքվածքի, իրացվելիության և ժամկետայնության վերլուծություններում:

22 Այլ պարտավորություններ

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	26,060	104,206
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	49,892	40,743
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	45,330	66,959
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**121,282**	**211,908**
Վճարվելիք շահութահարկ	6,627	-
Այլ վճարվելիք հարկեր	38,689	28,440
Հետաձգված եկամուտ	14,577	25,153
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	8,171	8,381
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**68,064**	**61,974**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**189,346**	**273,882**

23 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2012թ.-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 հազար դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվա դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստները կազմում էին 304,367 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 433,071 հազար դրամ):

24 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, կապված են շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժութային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Դեկտեմբերի 31, 2013թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,195,711	-	-	-	-	1,195,711
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	30,258	48,446	-	3,347,383	-	3,426,087
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,840,759	3,074,696	-	-	-	4,915,455
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,240,362	1,228,815	1,943,693	14,688,649	5,003,641	24,105,160
	4,307,091	4,351,957	1,943,693	18,036,032	5,003,641	33,642,413
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	735,498	823	677,448	1,025,759	-	2,439,529
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	750,641	-	-	-	-	750,641
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,845,726	3,033,905	6,314,175	3,014,766	42,090	23,250,660
Այլ ներգրավումներ	4,854,459	19,150	41,614	454,849	471,091	5,841,163
	17,186,325	3,053,878	7,033,236	4,495,374	513,180	32,281,993
Տարբերություն	(12,879,234)	1,298,078	(5,089,543)	13,540,658	4,490,461	1,360,420

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Դեկտեմբերի 31, 2012թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,022,992	-	-	-	-	3,022,992
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	26,090	36,692	-	2,199,568	496,694	2,759,044
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,482,550	8,567,432	2,017,461	-	-	12,067,443
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,628,211	1,749,822	2,050,251	13,867,739	4,068,323	23,364,346
	6,159,843	10,353,946	4,067,712	16,067,307	4,565,017	41,213,825
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	779,374	4,187,104	716,759	2,379,399	-	8,062,636
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	561,648	-	-	-	-	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,387,119	4,339,414	5,967,931	2,765,792	60,085	23,520,341
Այլ ներգրավումներ	5,249,604	12,483	27,157	270,542	337,446	5,897,232
	16,977,745	8,539,001	6,711,847	5,415,733	397,531	38,041,857
Տարբերություն	(10,817,902)	1,814,945	(2,644,135)	10,651,574	4,167,486	3,171,968

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Դեկտեմբերի 31, 2012թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	-	-	-	1.6%	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14.0%	-	-	14.6%	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	8.2%	-	-	8.4%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.9%	10.6%	10.4%	14.7%	10.6%	10.5%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8.8%	8.9%	-	8.7%	6.8%	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	7.8%	-	-	8.0%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	2.6%	2.0%	0.3%	1.8%	1.9%	0.6%
- Ժամկետային ավանդներ	10.1%	5.9%	1.4%	11.2%	6.4%	3.3%
Այլ ներգրավումներ	8.7%	6.4%	6.7%	10.8%	6.6%	-

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի ու 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	53,538	48,101
100 բկ զուգահեռ աճ	(53,538)	(48,101)

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի ու 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ.		Դեկտեմբերի 31, 2012թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	65,112	-	61,094
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(65,112)	-	(61,094)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունը արտարժույթի ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,525,818	764,121	71,029	4,360,968
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	4,970,012	-	-	4,970,012
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17,178,862	192,728	-	17,371,590
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,081	358	-	2,439
Ընդամենն ակտիվներ	**25,676,773**	**957,207**	**71,029**	**26,705,009**
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,076,500	279	2	2,076,781
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,082,479	964,640	23,600	21,070,719
Այլ ներգրավումներ	4,827,544	-	-	4,827,544
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	33,385	634	1,244	35,263
Ընդամենը պարտավորություններ	**27,019,908**	**965,553**	**24,846**	**28,010,307**
Զուտ դիրքը	**(1,343,135)**	**(8,346)**	**46,183**	**(1,305,298)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,482,071	1,002,582	18,722	4,503,375
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	12,121,722	-	-	12,121,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,676,692	139,195	-	16,815,887
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,860	1,658	1	6,519
Ընդամենն ակտիվներ	**32,285,345**	**1,143,435**	**18,723**	**33,447,503**
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,598,622	266	2	7,598,890
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,785,435	1,120,099	7,506	21,913,040
Այլ ներգրավումներ	4,355,079	-	-	4,355,079
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	81,927	35,119	3,416	120,462
Ընդամենը պարտավորություններ	**32,821,063**	**1,155,484**	**10,924**	**33,987,471**
Զուտ դիրքը	**(535,718)**	**(12,049)**	**7,799**	**(539,968)**

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	(134,314)	(42,857)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	(835)	(964)

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Իրավաբանական անձանց կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, վարչությունը պատասխանատու է Բանկի առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի

կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է կամ անկախ գնահատողի, կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները ուսումնասիրվում են Մանրածախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրածախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,327,826	8,971,211
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,439,247	2,772,204
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,110,012	12,291,540
Հաճախորդներին տրված վարկեր	24,105,161	23,364,346
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	86,295	70,240
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	**41,068,541**	**47,469,541**

Բանկը որպես հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավ ընդունում է անշարժ գույք, այլ գրանցված արժեթղթերը ակտիվների գծով և երաշխիքները: Իրական արժեքի գնահատումները հիմնվում են վարկի տրամադրման պահին գրավի հաշվարկված արժեքի վրա և սովորաբար չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկը գնահատվում է որպես արժեզրկված անհատական հիմունքով:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 26-ում:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ մեկ), որի հետ կապված վարկային ռիսկը գերազանցում է առավելագույն վարկային ռիսկի 10%-ը: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս գումարը կազմում է 7,131,972 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,453,378 հազար դրամ):

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից ու փոխառություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:
Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չզեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն ներհոսքը և արտահոսքն իրենցից ներկայացնում են դրամական միջոցների չզեղչված հոսքերը ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների կամ պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող է հետ գնվել:
Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Դեկտեմբերի 31, 2013թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10,368	738,820	850	721,194	1,191,453	2,662,684	2,439,877
Հետգնման պայմանագրի գծով վճարվելիք գումարներ	751,923	-	-	-	-	751,923	750,641
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,404,792	5,642,013	3,094,604	6,641,789	3,594,480	25,377,678	24,388,803
Այլ ներգրավումներ	4,834,137	22,592	42,150	100,174	1,773,336	6,772,390	5,841,164
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	121,282	-	-	-	-	121,282	121,282
Ընդամենը պարտավորություններ	**12,122,503**	**6,403,426**	**3,137,604**	**7,463,157**	**6,559,269**	**35,685,957**	**33,541,767**
Փոխառության պարտավորվածութ.	**1,430,790**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,430,790**	**1,430,790**

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Դեկտեմբերի 31, 2012թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18,253	774,838	4,270,983	762,923	2,817,705	8,644,702	8,062,970
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	562,755	-	-	-	-	562,755	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,866,239	5,003,239	4,429,666	6,269,031	3,529,633	26,097,808	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	4,558,478	711,492	12,944	29,063	879,582	6,191,559	5,897,232
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	68,346	102,819	-	40,743	-	211,908	211,908
Ընդամենը պարտավորություններ	12,074,071	6,592,388	8,713,593	7,101,760	7,226,920	41,708,732	39,679,753
Փոխառության պարտավորվածութ.	1,601,130	-	-	-	-	1,601,130	1,601,130

ՀՀ օրենսդրության համաձայն անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների հիմնական գումարները՝ ըստ մարման ժամկետների 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- մինչև 1 ամիս – 1,943,629 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 1,831,829 հազար դրամ)
- 1-ից 3 ամիս – 3,677,840 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 3,010,208 հազար դրամ)
- 3-ից 6 ամիս – 2,809,577 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 3,415,396 հազար դրամ)
- 6-ից 12 ամիս – 5,350,235 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 5,210,434 հազար դրամ)
- ավելի քան 1 տարի –3,056,312 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 2,823,208 հազար դրամ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,327,826	-	-	-	-	-	-	8,327,826
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	30,258	48,446	3,347,383	-	13,160	-	3,439,247
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	623,958	1,216,801	3,074,696	-	-	194,557	-	5,110,012
Հաճախորդներին տրված վարկեր	366,645	873,717	3,172,508	12,703,198	5,003,641	-	1,985,451	24,105,160
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,072,720	-	1,072,720
Այլ ակտիվներ	59,615	-	139,881	361,069	-	-	-	560,565
Ընդամենը ակտիվներ	**9,378,044**	**2,120,777**	**6,435,531**	**16,411,650**	**5,003,641**	**1,280,437**	**1,985,451**	**42,615,530**
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10,368	725,478	678,271	1,025,759	-	-	-	2,439,876
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	750,641	-	-	-	-	-	-	750,641
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,399,301	5,584,567	9,348,079	3,014,766	42,090	-	-	24,388,802
Այլ ներգրավումներ	4,834,124	20,335	60,764	454,849	471,091	-	-	5,841,163
Այլ պարտավորություններ	167,546	1,895	7,850	4,935	7,121	-	-	189,347
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	26,525	-	26,525
Ընդամենը պարտավորություններ	**12,161,980**	**6,332,275**	**10,094,965**	**4,500,309**	**520,301**	**26,525**	**-**	**33,636,354**
Զուտ դիրքը	**(2,783,936)**	**(4,211,498)**	**(3,659,434)**	**11,911,341**	**4,483,340**	**1,253,912**	**1,985,451**	**8,979,175**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,971,211	-	-	-	-	-	-	8,971,211
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	26,090	36,692	2,199,568	496,694	13,160	-	2,772,204
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,482,550	-	10,584,893	-	-	224,097	-	12,291,540
Հաճախորդներին տրված վարկեր	551,843	1,076,368	3,800,073	13,143,963	4,068,323	-	723,776	23,364,346
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,120,249	-	1,120,249
Այլ ակտիվներ	59,558	11,596	44,724	304,139	-	3,717	-	423,734
Ընդամենը ակտիվներ	**11,065,162**	**1,114,054**	**14,466,382**	**15,647,670**	**4,565,017**	**1,361,223**	**723,776**	**48,943,284**
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18,232	761,476	4,903,863	2,379,399	-	-	-	8,062,970
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	561,648	-	-	-	-	-	-	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,860,443	4,951,536	10,308,139	2,765,792	60,085	-	-	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	4,556,420	693,184	39,640	270,542	337,446	-	-	5,897,232
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	66,194	-	66,194
Այլ պարտավորություններ	97,766	104,779	50,889	13,087	7,361	-	-	273,882
Ընդամենը պարտավորություններ	**12,094,509**	**6,510,975**	**15,302,531**	**5,428,820**	**404,892**	**66,194**		**39,807,921**
Զուտ դիրքը	**(1,029,347)**	**(5,396,921)**	**(836,149)**	**10,218,850**	**4,160,125**	**1,295,029**	**723,776**	**9,135,363**

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության որոշումն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը 2013թ. դեկտեմբեր ամսվա համար և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ.	Դեկտեմբերի 31, 2012թ.
Հաշվետու ամսվա համար	251.54%	267.3%
Միջինը ժամանակահատվածի համար	223.0%	236.6%
Առավելագույնը ժամանակահատվածի համար	276.0%	276.8%
Նվազագույնը ժամանակահատվածի համար	179.1%	181.0%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2013թ. և 2012թ. ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ հազ. դրամ
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	51,292	41,684
Չբաշխված շահույթ	430,482	442,679
Նվազեցումներ	(401,747)	(34,850)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	*8,462,276*	8,831,762
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	241,266	48,227
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	*241,266*	48,227
Ընդամենը կապիտալ	8,703,542	8,879,989
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	37,968,598	44,155,280
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	22.92%	20.1%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	22.29%	20.0%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները` հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար` որոշակի ճշգրտումներով` հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրում:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	1,142,960	1,397,459
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	183,158	182,607
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	104,672	21,064
	1,430,790	1,601,130

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 866,690 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 1,140,759 հազար դրամ) վերաբերում են հինգ հաճախորդի (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ չորս հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500 միլիոն դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90 միլիոն դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	272,282	283,366

Այս գումարները նաև ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին				
Տրված վարկեր (համախառն)	242,701	9.5%	176,754	9.7%
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(2,352)		(2,270)	-
Ստացված ավանդներ	331,483	5.4%	436,437	7.3%

Կապակցված կողմերին վարկերը տրվում են ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում` կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	Դեկտեմբերի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	23,013	13,331
Տոկոսային ծախս	(26,081)	(31,507)
Արժեզրկումից (կորուստներ) / հակադարձում	(82)	(2,270)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		**Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն**		**Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ**		**Ընդամենը**
	հազ. դրամ	**Միջին տոկոսադր., %**	**հազ. դրամ**	**Միջին տոկոսադր., %**	**հազ. դրամ**	**Միջին տոկոսադր., %**	**հազ. դրամ**
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	54,099	0.1%	-	-	19,488	0.1%	73,587
- Եվրոյով	73,373	-	-	-	6,492	-	79,865
- այլ արտարժույթով	5,529	-	-	-	-	-	5,529
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ							
- ՀՀ դրամով	40	-	-	-	-	-	40
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	2,076,446	8.9%	-	-	-	-	2,076,446
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,825,082	6.0%	1,825,082
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	1,894,914	7.0%	-	-	1,894,914
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-		-	-	-
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	16	-	-		-		16
Տոկոսային ծախս	(241,008)	-	(192,545)		(104,878)	-	(538,431)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(4,475)	-	-		-	-	(4,475)

Ստորև ներկայացված են 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	140,846	0.1%	-	-	109,723	-	250,569
- Եվրոյով	35,011	-	-	-	149,345	-	184,356
- այլ արտարժույթով	1,763	0.2%	-	-	-	-	1,763
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,443,242	8.9%	-	-	-	-	3,443,242
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,723,540	6.4%	1,723,540
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	3,141,884	7.0%	-	-	3,141,884
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	80,716	-	-	-	-	-	80,716
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	376		-		-		376
Տոկոսային ծախս	(341,181)		(263,642)		(93,394)		(698,217)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	10		-		-		10
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(4,244)		-		(207)		(4,451)
Այլ գործառնական ծախս	-		(55)		-		(55)
Մասնագիտական ծառայություններ	(80,411)		-		-		(80,411)

Կապակցված կողմերի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահոված չեն:

29 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 14-ում, 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի տվյալներ, և այլ գնահատման մոդելներ:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրությունների վրա.

- 8% և 11%-15% զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:
- 4%-11% զեղչերը կիրառվում են պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստակամ և «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման արժեք՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա՝ կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ այլ գնահատման տեխնիկա, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալները ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:

- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	3,426,087	-	3,426,087
	-	3,426,087	-	3,426,087

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,759,044	-	2,759,044
	-	2,759,044	-	2,759,044